

ACADEMIA ROMÂNĂ

BULETINUL
INSTITUTULUI DE FILOLOGIE ROMÂNĂ
„A. PHILIPPIDE”

Anul I, nr. 1-4

IAȘI

ianuarie-decembrie, 2000

CUPRINDE:

- Repere istorice
- Structură și organigramă
- Publicații științifice
- Direcții de cercetare
- Apariții și proiecte editoriale
- Cronică. *In memoriam*

O RETROSPECTIVĂ ȘI UN ÎNCEPUT

În anul 1927 s-a organizat, pe lângă Facultatea de Litere și Filosofie a Universității din Iași, în urma demersului profesorilor A. Philippide și Gorge Pascu, Institutul de Filologie Română, care va purta numele patronului științific „A. Philippide” (de la 6 decembrie 1933), după moartea marelui lingvist. Primii directori ai instituției au fost G. Pascu (1927–1932) și Iorgu Iordan (1932–1948). Revista institutului, „Buletinul Institutului de Filologie Română «Alexandru Philippide»”, apărut între 1932 și 1950 (14 volume), a pus în valoare numeroase studii concepute și realizate în acești ani. Câteva importante lucrări ale lui D. Găzdaru, Iorgu Iordan și G. Ivănescu au fost publicate sub egida Institutului.

Activitatea de cercetare filologică a acestui Institut, întreruptă în 1948, a fost reluată în 1950, în secția de lingvistică și de istorie literară din cadrul Institutului de Istorie și Filologie. Șefii secțiilor, Gavril Istrate și

N.I. Popa, alături de N. Bagdasar, Al. Cludian, Al. Dima, G. Ivănescu, Șt. Cuciureanu, au inițiat și coordonat cercetări de istoria limbii române literare, dialectologie, istorie și teorie literară. Din anul 1963, secția de filologie se transformă în Centrul de Lingvistică, Istorie Literară și Folclor al Filialei Iași a Academiei, condus până în 1966 de prof.univ. Al. Dima și apoi de cercetătorii dr. N.A. Ursu (1968–1970) și dr. Alexandru Teodorescu (1970–1975). În această perioadă s-a structurat activitatea de cercetare axată, până astăzi, pe câteva teme și discipline fundamentale (lexicografie, dialectologie, toponimie, istoria limbii române literare, istorie literară, etnografie și folclor), în concordanță cu temele institutelor similare din București și Cluj. Între anii 1974 și 1990, Centrul a trecut în subordinea Ministerului Educației și Învățământului, în cadrul Facultății de Filologie a Universității „Al. I. Cuza”, decanii cumulând și funcția de director: prof. univ. dr. Vasile Arvinte (1975–1976), prof. univ. dr. Silvia Buțureanu (1976–1984) și prof. univ. dr. Al. Andriescu (1984–1990). Între anii 1976 și 1984, funcția de director adjunct a fost îndeplinită de cercet. dr. Stelian Dumistrăcel. De la 3 martie 1990, Institutul reîntră în sistemul de cercetare al Academiei Române, sub denumirea actuală. Director: prof. univ. dr. Dan Mănuță. Din anul 1963 până în anul 1974, activitatea Centrului de Lingvistică, Istorie Literară și Folclor s-a desfășurat în casa construită în 1842 de Mihail Kogălniceanu, devenită apoi (1918–1950) proprietatea lui Mihail Sadoveanu (astăzi casă memorială), iar din 1975 în casa ridicată între anii 1830–1835 și locuită până la moartea sa (1869) de Gheorghe Asachi. O anexă nouă, din 1975, asigură acum spațiul necesar și pentru alte două institute ale Academiei Române.

După o perioadă de acumulări, în care s-au realizat ample și laborioase cercetări în biblioteci, arhive și pe teren (cu chestionarul dialectal, cel folcloric și etnografic general și cel toponimic și entopic general), colectivele specializate au finalizat câteva lucrări fundamentale pentru cultura română: *Dicționarul limbii române* (DLR), tomul XI, partea 1, Litera Ș (1978), tomul XIII, partea I, Litera V. V-veni (1997), *Dicționarul literaturii române de la origini până la 1900* (1979), *Noul Atlas lingvistic român, pe regiuni. Moldova și Bucovina*, vol. I, precedat de un volum introductiv *Date despre localități și informatori* (1987), și vol. II (1997), două volume de *Texte dialectale* (1993 și 1995), *Tezaurul toponimic al României. Moldova*, vol. I, partea 1 și a 2-a, cuprinzând un *Repertoriu istoric al unităților administrativ-teritoriale din Moldova. 1772–1988* (1991 și 1992) și zece volume din seria *Caietele Arhivei de Folclor* (1979–1991). Alte peste 50 de volume cuprinzând monografiile, studiile și articolele, câteva zeci de ediții din opere literare, critice sau lingvistice, peste o mie de articole și studii publicate în volume

colective și în reviste din țară și din străinătate, sute de comunicări științifice la congrese, conferințe și simpozioane naționale și internaționale, granturi naționale și internaționale, teze de doctorat, premii ale Academiei Române, alte premii literare prestigioase concretizează și califică o bogată și diversă activitate științifică și culturală. Marile proiecte de cercetare fundamentală (DLR, NALR. Moldova și Bucovina, Dicționarul general al literaturii române, Tezaurul toponimic al României. Moldova, Arhiva de folclor al Moldovei și Bucovinei) sunt în derulare și se află în pragul unor apropiate noi finalizări și oferte editoriale.

Cele 35 de tomuri ale „Anuarului de lingvistică și istorie literară”, cuprinzând o parte a studiilor cercetătorilor Institutului, oferă în cronica vieții științifice detaliile unei istorii a cercetării filologice și literare ieșene sub tutela unor nume ilustre, care onorează și obligă.

◆◆◆

„Casa Asachi” – sediul actual al Institutului

Director onorific: prof. univ. dr. doc. Constantin CIOPRAGA, membru de onoare
al Academiei Române

Director: prof. univ. dr. Dan MĂNUCĂ

Secretar științific: dr. Ion A. FLOREA

Departamentul de lexicologie și lexicografie

dr. Lucia Cifor, cercet. pr. III

dr. Doina Cobeș, cercet. pr. II

dr. Eugenia Dima, cercet. pr. I

dr. Cristina FLORESCU*, cercet. pr. I

Gabriela Haja, cercet. șt.

Laura Manca, cercet. șt.

dr. Camen-Gabriela Pamfil, cercet. pr. II

Mioara Săcrieni, asist. cercet.

Colaboratori:

prof. univ. dr. Ioan Oprea

Victoria Zăstroiu, asist. cercet.

Departamentul de dialectologie:

dr. Ion A. Florea, cercet. pr. I

dr. Doina Hreapcă, cercet. pr. II

Florin Olariu, asist. cercet.

Elvira Birleanu, asist.

Colaboratori:

prof. univ. dr. Vasile Arvinte

conf. univ. dr. Ion Horia Birleanu

prof. univ. dr. Stelian DUMISTRĂCEL*

Departamentul de toponimie:

dr. Mirocea CIUBOTARU*, cercet. pr. II

dr. Vlad Cojocari, cercet. pr. III

Gabriel Istrate, cercet. șt.

Colaborator:

prof. univ. dr. Dragoș Moldovanu

Departamentul de istorie literară

dr. Stănuța Creșu, cercet. pr. I

dr. Victor Durnea, cercet. pr. III

dr. Florin Faifer, cercet. pr. I

dr. Ofeția Ichim, cercet. pr. III

prof. univ. dr. Dan Mănuță

Algeria Simota, cercet. șt.

Rodica Șuiu, cercet. șt.

Constantin Teodorovici, cercet. șt.

dr. Remus ZĂSTROIU*, cercet. pr. I

Colaboratori:

Constanța Buzatu, asist. cercet.

Gabriela Drăgoi, cercet. șt.

asist. univ. Valeriu Stancu

Maria Teodorovici, asist. cercet.

Amalia Voicu, asist. cercet.

Departamentul de etnografie și folclor:

dr. Lucia Berdan, cercet. pr. I

dr. Lucia Cireș, cercet. pr. II

dr. Silvia Ciubotaru, cercet. pr. I

Colaborator:

conf. univ. dr. Ion H. CIUBOTARU*

Bibliotecară:

Doina Ivănescu

Secretariat:

Dorina Telich, asist.

* Responsabil de departament.

Sub semnul tradiției

„Buletinul Institutului de Filologie Română «Alexandru Philippide»” a apărut între anii 1932 și 1950. Volumul XI-XII, datat 1944–1945, a fost editat abia în 1948, volumul XIII-XIV, pe 1946 și 1947, tipărit în 1950, nu a mai fost difuzat, aproape întregul tiraj fiind distrus, iar volumul XV, anunțat în anul 1948, nu a mai fost publicat. Au dat prestigiu științific acestei ilustre publicații A. Philippide, Leo Spitzer, Iorgu Iordan, Gr. Scorpan, Al. Graur, D. Găzdaru, P. Caraman, G. Istrate, H. Miliăescu. Cea mai amplă lucrare, apărută în tomul XI-XII al revistei, a fost importanta operă *Problemele capitale ale vechii române literare* (412 p.) de Gheorghe Ivănescu.

Din 1951, contribuțiile cercetătorilor ieșeni au fost publicate în „Studii și cercetări științifice”, seria Filologie, publicație a Filialei din Iași a Academiei, iar din 1964 în „Anuar de filologie”, intitulat apoi, începând din anul 1965, „Anuar de lingvistică și istorie literară”, cu două serii: **A. Lingvistică** (redactor șef Stelian Dumistrăcel) și **B. Istorie literară** (redactor șef Remus Zăstroiu), între anii 1981–1995. Dificultăți financiare au perturbat fluxul editorial normal, care justifică titlul de *Anuar* al unei publicații periodice. Mai mult, o reducere drastică a spațiului tipografic rezervat a impus recomasarea celor două serii, **A.** și **B.**, începând cu tomul XXXIV-XXXV (din seria **A.**) și XXXV (din seria **B.**). Prin *Anuar* și alte lucrări ale cercetătorilor, Institutul „A. Philippide” întreține relații de colaborare și face schimb de publicații cu aproape o sută de institute similare, universități și biblioteci din străinătate și din țară.

Nevoia unei publicații informative, menită să reflecte cu promptitudine evenimentele vieții științifice din Institutul nostru, a creat oportunitatea de a readuce în memoria activă, prin revitalizarea vechilor tradiții, numele primei noastre reviste, *Buletinul Institutului*, ce va avea o apariție trimestrială începând cu anul 2001 și va cuprinde programe de activitate, știri editoriale și publicistice, note critice, semnale, opinii, replici, toate referitoare la domeniile activității specifice institutelor de profil filologic ale Academiei Române. Numărul unic, pe anul 2000, prezintă o sinteză a principalelor noastre realizări din acest ultim an al secolului și mileniului.

UN BILANȚ PENTRU ANUL 2000

Institutul „A. Philippide” este angajat în realizarea unor proiecte fundamentale și prioritare ale Academiei Române, aflate în diverse faze, după cum urmează:

➤La Departamentul de lexicologie-lexicografie s-au efectuat operațiuni de tehnoredactare pentru *Dicționarul limbii române*, tomul XIII, litera V, partea a 2-a și a 3-a (cca 6000 pagini) • s-au redactat și revizuit cca 300 pagini pentru litera L • actualizarea informației și îmbogățirea bazei documentare pentru volumele cuprinzând literele E și V, W, X, Y • au fost predate Editurii Academiei 800 de pagini din litera V, partea a 2-a.

➤La Departamentul de dialectologie, în cadrul temei *Noul Atlas lingvistic român, pe regiuni. Moldova și Bucovina*, s-au realizat: redactarea și revizia a 50 de hărți analitice și interpretative și a 40 de texte pentru vol. III de hărți și material necartografiat • revizia finală și pregătirea pentru tipar a 100 p. de texte dialectale (reprezentând vol. II, partea I) • definitivarea a 80 p. de articole din glosarul dialectal pentru sudul Moldovei • în colaborare cu un grup de cercetători de la Institutul de Informatică Teoretică din Iași, compunerea fonturilor de transcriere fonetică, în vederea tehnoredactării asistate de calculator a volumelor de hărți și a volumelor de texte dialectale, precum și redactarea bazelor de date pentru vol. III • o anchetă dialectală de probă și verificare în localitatea Săveni, jud. Botoșani.

➤La Departamentul de istorie literară, în cadrul temei prioritare *Dicționarul general al literaturii române* (DGLR), s-au realizat: redactarea a 50 de articole • documentare pentru 150 de articole noi • revizia și corectarea după revizie a articolelor de la literele A-C • revizia parțială a articolelor despre publicații periodice redactate la Institutul „Sextil Pușcariu” din Cluj-Napoca și a 50 de articole redactate la Chișinău • alcătuirea de cca 200 de bibliografii la articolele redactate anterior • actualizarea informației și îmbogățirea bazei documentare • operații de corectură a articolelor redactate ori a celor refăcute.

➤Departamentul de toponimie a redactat 450 p. și a revizuit și corectat 800 de pagini din partea a 3-a a volumului I din *Tezaurul toponimic al României. Moldova*, cuprinzând un repertoriu de toponime consemnate în documente scrise în limbi străine (până la 1850) și în cartografia europeană (până la 1774). Lucrarea, de cca 1200 p., va fi încheiată în primul trimestru al anului 2001.

➤La Departamentul de etnografie și folclor, în cadrul temei *Arhiya de folclor a Moldovei și Bucovinei*, s-au făcut investigații pe teren în 10 localități din județele Iași, Neamț și Bacău, din care au rezultat: înregistrări folclorice și de

informații de interes etnografic și etnologic (30 de casete audio) • cca 300 de fotografii cu valoare documentară • un film etnografic documentar despre unele jocuri cu măști practicate în satul Prăjești, județul Bacău. În cadrul temelor individuale, monografiile tematice, s-au realizat: definitivarea și publicarea lucrării: *Nunta în Moldova* precum și documentarea (transcrierea AFMB a cca 200 p. de texte) la tema *Folclorul medical în Moldova* • pregătirea a cca 150 p. texte folclorice și redactarea a 25 p. studiu la tema *Zona Tecuciului. Monografie folclorică* • încheierea documentării și transcrierea de pe benzi a 150 p. de texte folclorice • redactarea parțială a studiului (cca 20 p.) la monografia folclorică *Universul culturii populare în satele catolicilor din Moldova* • încheierea redactării și predarea la tipar a volumului *Rituri de inițiere în ceremonialuri din Moldova*.

Granturi

• Cercetătoarele dr. Eugenia Dima, Gabriela Haja, Mioara Săcrieru și prof. univ. dr. Dragoș Moldovanu participă la grantul internațional (Universitatea „Al.I. Cuza” din Iași și „Albert Ludwigs Universität” din Freiburg) *Monumenta Linguae Dacoromanorum. Biblia 1688*.

• Cercetătoarele Cristina Florescu și Lucia Cifor participă la grantul național *Dicționarul limbajului poetic eminescian* (Universitatea „Al.I. Cuza” Iași).

Prezențe în străinătate

• Au apărut, în volume colective, contribuțiile domnilor: prof. univ. dr. Stelian Dumistrăcel, *Les termes romans pour vipère*, în *Atlas linguistique roman*, vol. II, Istituto Poligrafico e Zecca dello Stato, Roma, 2000; prof. univ. dr. Dan Mănuță, *I.L. Caragiale*, în *Patrimoine littéraire européen*, sous la direction de Jean-Claude Polet, vol. XII, Bruxelles, Éditions De Boeck Université, 2000, p. 478-480; dr. Ion A. Florea, *Les variantes régionales des noms de personne et la normalisation littéraire*, în *Akten des 18. Internationalen Kongresses für Namenforschung*, Trier, 12.-17. Aprilie 1993, Band II, p. 219-223, Max Niemeyer Verlag, Tübingen 2000. Alte două studii, care vor fi semnalate în momentul apariției, au fost predate pentru tipar de domniile Stelian Dumistrăcel și Ion A. Florea.

• În curs de apariție, studii semnate de: Lucia Cifor, Stelian Dumistrăcel, Ion A. Florea, Cristina Florescu, Dan Mănuță, Valeriu P. Stancu.

• În reviste:

Cristina Florescu, *Fictionality in Historical Novel*, în „Semiotica. Journal of the

International Association for Semiotic Studies”, t.30, nr. 1-2, Mouton de Gruyter, Berlin – New York, 2000, p. 179-185. Dan Mănuacă, *Sursele germane ale creației eminesciene*, în „Limba română”, Chișinău, anul X, 2000, nr. 1-2, p. 48-52.

Lucrări publicate în țară
© Cărți:

Ion Horia Bîrleanu, *Curs de dialectologie românească*, Partea I. *Probleme teoretice*, Suceava, Editura Universității „Ștefan cel Mare”, 2000.

Lucia Cifor, *Poezie și gnoză*, Timișoara, Editura Augusta, 2000, 257 p.

Lucia Cifor, *Mihai Eminescu prin câteva cuvinte – cheie*, Iași, Editura Fides, 2000, 142 p.

Mircea Ciubotaru, *Comuna Ipatele. I. Studiu istoric. Toponimie*, Iași, Editura Apollonia, 270 p.

Silvia Ciubotaru, *Nunta în Moldova. Cercetare monografică*, Iași, Editura Universității „Al. I. Cuza”, 342 p.

Stelian Dumitrăcel, *Expresii românești. Biografii – motivații*, ediția a II-a, revăzută și adăugită, Iași, Editura Institutului European, 390 p.

Dan Mănuacă, *Principiile criticii literare junimiste (1864-1885)*, Iași, Editura Junimea, 2000, 280 p.

Ioan Oprea (în colaborare) *Dicționar explicativ uzual al limbii române*, Chișinău, Editura Litera, 1999 [difuzat în 2000], 638 p.

Valeriu P. Stancu (în colaborare), *Naratori și modelare umană în medievalitatea românească*, Iași, Editura Junimea, 2000, 172 p.

© Ediții:

N. Iorga, *Generalități cu privire la studiile istorice*, Iași, Editura Polirom, 1999 [apărut în 2000], 398 p., text stabilit de Victor Durnea, *Introducere*, comentarii și note de Andrei Pippidi.

I.L. Caragiale, *Teatru și proză*, Iași, Editura Universității „Al. I. Cuza”, 2000, 414 p., ediție de Florin Faifer și Valeriu P. Stancu, Cu un *Cuvânt înainte* de Florin Faifer.

Arșavir Aterian, *Nelinistile lui Nastratin*, Iași, Editura Alfa, 2000, 270 p., ediție și *Prefață* de Florin Faifer.

Cartier. Dicționar Enciclopedic (CDE), Chișinău, Editura Cartier, 2000, 1696 p. reeditare a *Dicționarului Enciclopedic Ilustrat (DEI)*, apărut în 1999, la aceeași editură, realizat aproape integral de cercetătorii din institutul nostru. În operațiile de reeditare nu a fost implicat nici unul dintre autorii din institut ai ediției din 1999.

* În curs de apariție, cărți semnate de: Lucia Berdan, Ion Horia Bîrleanu, Doina Cobeș, Eugenia Dima, Gabriela Haja, Laura Manea, Carmen Gabriela Pamfil, Constantin Teodorovici.

© Studii:

Lucia Cifor, *Elemente de gnoză lingvistică blașiană*, în vol. *Meridian Blaga*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință, 2000, p. 38-48.

Lucia Cifor, *Gnoză și creativitate*, în vol. *Limbaje și comunicare*, IV, Suceava, Editura Universității „Ștefan cel Mare”, 2000, p. 302-313.

Ioan Oprea, *Elemente pentru determinarea trăsăturilor formării, existenței și devenirii limbajelor de specialitate românești*, în vol. *Limbaje și comunicare*, IV, Suceava, Editura Universității „Ștefan cel Mare”, 2000, p. 263-269.

Mircea Ciubotaru, *Revizuirei toponimice. Vlașca și Vlășia*, în „Studii și cercetări de onomastică”, Craiova, V, 2000, p. 67-113.

Peste 80 de studii și articole de specialitate, semnate de cercetători ai institutului, au apărut în reviste cu profil literar și cultural: „Convorbiri literare” (Lucia Berdan, Victor Durnea, Florin Faifer, Dan Mănuță, Amalia Voicu), „Cronica” (Mircea Ciubotaru, Stelian Dumistrăcel, Florin Faifer, Cristina Florescu), „Dacia literară” (Lucia Berdan, Dan Mănuță), „Poezia” (Amalia Voicu), „Revista română” (Lucia Cifor, Silvia Ciubotaru, Mircea Ciubotaru, Stelian Dumistrăcel, Victor Durnea, Florin Faifer, Cristina Florescu, Gabriela Haja, Dan Mănuță, Valeriu P. Stancu, Remus Zăstroiu), „România literară” (Dan Mănuță), „Scena” (Florin Faifer), „Timpul” (Lucia Cifor, Florin Faifer), „Viața românească” (Dan Mănuță).

♦ Alte 15 studii, în curs de apariție, în diverse reviste de specialitate, sunt semnate de: Lucia Berdan, Ion H. Ciubotaru, Mircea Ciubotaru, Silvia Ciubotaru, Vlad Cojocar, Stănuța Crețu, Stelian Dumistrăcel, Gabriela Haja, Doina Hreapcă, Dan Mănuță, Remus Zăstroiu.

Manifestări științifice

● Internaționale:

† Prof. univ. dr. Vasile Arvinte a susținut în perioada 11-14 ianuarie 2000 un număr de patru conferințe pe teme de dialectologie, fonetică, morfologie istorică și semantică la Bonn, Köln, Düsseldorf și Siegen.

† *Convegno Internazionale „Mihai Eminescu”*, Venezia, 18-20 mai, la care au participat: Lucia Cifor, cu comunicarea *Il problema del segno poetico icona („icona”)*; Cristina Florescu, cu *Le fonctionnement poétique de la sémantique* ^{du roman} ^{18^o cîntă.}

† Simpozionul internațional *Religiosità popolare tra antropologia e storia dell'arte* ^{18^o cîntă.} *religioni*, Roma, 15-17 iunie, la care Lucia Cireș a prezentat comunicarea *Éléments magiques et religieux dans la médecine empirique*, iar Lucia Berdan a trimis comunicarea *Il monastero d'incanto (La Chiesa Bianca)*.

† *Lenau – Tagung*, simpozion internațional organizat de „Lenau-Gesellschaft”, din Stuttgart, 25-29 mai, la care Dan Mănuță a prezentat comunicarea *Eine negative Bilanz: Lenau und Eminescu*.

† Simpozionul *Identitatea și drepturile minorităților române la începutul celui de-al treilea mileniu*, Coștej (Iugoslavia), 24-25 iunie, la care Victor Durnea a

participat cu comunicarea *Personalități de seamă ale culturii române din Banat*.
† Conferința-dezbateri *Limba română – limbă a Comunității Europene*, Chișinău, 14-15 aprilie, la care a participat Florin Olariu.

• Naționale, cu participare internațională:

† Conferința Națională de Filologie „Limba română azi”, organizată de Universitatea „Al. I. Cuza”, Societatea de Științe Filologice din România, Filiala Iași, Universitatea de Stat din Chișinău și Societatea „Limba noastră cea română” din Republica Moldova, ediția a VIII-a, Iași – Chișinău, 20-24 octombrie, la care au prezentat comunicări Vasile Arvinte (*Denumiri pentru limbile și dialectele Romaniei de sud-est*), Lucia Cifor (*Cuvânt și adevăr în poezia eminesciană*), Cristina Florescu (*Negația semantică*) și Carmen Gabriela Pamfil (*Povestea vorbei și a voroaiei*).

† Colocviul științific *Lucian Blaga*, în cadrul Festivalului Internațional de poezie „Lucian Blaga”, desfășurat între 18 și 21 mai, la Cluj-Napoca, unde a participat Lucia Cifor cu lucrarea menționată în vol. *Meridian Blaga*.

† Simpozionul național *Eminescu. 150 de ani de la naștere*, organizat de Institut în colaborare cu Universitatea „Al. I. Cuza” și cu Ministerul Culturii, 21-22 ianuarie, cu participare internațională, la care au prezentat comunicări cercetătorii: Lucia Berdan (*Mihail Eminescu. Izvoarele folclorice*), Lucia Cifor (*Elemente ale teologiei apofatice în poezia eminesciană*), Cristina Florescu (*„Imagini de talazuri”*).

† Simpozionul *Eminescu și cultura germană*, organizat de Institut și de Universitatea „Al. I. Cuza”, 16 iunie, la care Dan Mănuță a prezentat comunicarea *Fundamentele germane ale culturii lui Eminescu*.

† Simpozionul *T. Maiorescu. Cultură română – cultură europeană*, în cadrul „Zilelor Universității ieșene”, 27-28 octombrie, la care au prezentat lucrări Lucia Berdan (*Perspective actuale în etnologie după Direcția critică în folclor a lui Titu Maiorescu*) și Dan Mănuță (*Maiorescu, Lenau și Eminescu*).

† Colocviul *Simion Florea Marian*, ediția a VIII-a, organizat de Muzeul Etnografic al Bucovinei, Suceava, 2-3 noiembrie, la care a participat Lucia Berdan (*Miorița în Bucovina*).

† *Sesiunea științifică anuală a Institutului*, în cadrul manifestării „Zilele academice ieșene”, Iași, 6 octombrie, la care au prezentat comunicări acad. Constantin Ciopraga, Dan Mănuță, Silvia Ciubotaru, Lucia Berdan, Florin Olariu (în colaborare), Carmen Gabriela Pamfil, Mircea Ciubotaru, Victor Durnea, Remus Zăstroiu, Cristina Florescu, Gabriela Haja, Vlad Cojocaru, Ofelia Ichim și Ion A. Florea.

† Alte comunicări științifice: Mircea Ciubotaru, la Comisia de Heraldică, Genealogie și Sigilografie – Iași; Ion A. Florea, la Arhivele Naționale din Iași.

Doctorat

▷ Conducători de doctorat: Acad. Constantin Ciopraga, prof. univ. Vasile Arvinte, prof. univ. Stelian Dumistrăcel și prof. univ. Dan Mănuță.

▷ Cercet. șt. Ofelia Ichim a obținut titlul de Doctor în filologie cu teza *Structuri mitice și viziune autenticistă în romanele lui Mircea Eliade* (15 iulie 2000).

▷ Asist. cercet. Mioara Săcrieru a susținut concursul de înscriere la doctorat și va pregăti o teză despre *Limba primei versiuni românești a cronografului lui Matheos Kigalas (așa-numitul cronograf tip Danovici)*.

Prezențe în comisii științifice, comitete și colegii de redacție

▷ Dr. Mircea Ciubotaru este vice-președinte al Comisiei de Heraldică, Genealogie și Sigilografie – Filiala Iași a Academiei Române – și membru al Comitetului Director al Institutului Român de Genealogie și Heraldică „Sever Zotta”, Iași.

▷ „Cahiers Fondane”, Paris: Dan Mănuță și Remus Zăstroiu; „Limba română”, Chișinău: Dan Mănuță, Stelian Dumistrăcel; „Revista de istorie și teorie literară”, București și „Analele Universității «Al. I. Cuza» din Iași”: Dan Mănuță; „Arhiva Genealogică”, Iași: Mircea Ciubotaru; „Convorbiri literare”, Iași: Dan Mănuță; „Revista română”, Iași: Victor Durnea (redactor șef) și Florin Faifer.

Colaborări științifice și culturale

▷ Institutul „A. Philippide” se află în relații științifice permanente și privilegiate cu Institutul de Lingvistică și cu Institutul de Istorie și Teorie Literară ale Academiei de Științe din Republica Moldova, pentru realizarea unor proiecte de interes comun (NALR, Tezaurul toponimic al României, Dicționarul general al literaturii române, Arhiva de folclor a Moldovei și Bucovinei), și colaborează cu Institut für donauschwäbische Geschichte und Landeskunde din Tübingen și cu Centre de Sociologie de la Culture et de l'Éducation (E.H.E.S.S.) din Paris.

▷ O prezență activă în spațiul cultural ieșean este marcată de cercetătorii institutului la Muzeul literaturii române, Centrul cultural francez, Centrul cultural german, Teatrul Național „V. Alecsandri”, Biblioteca Centrală Universitară „Mihai Eminescu”, Universitatea „Al. I. Cuza” și Radio Iași.

Vizite la Institut

▷ Au vizitat Institutul nostru, cu utile schimburi de informații științifice: prof. dr. Maria Iliescu, de la Institut für Romanistik der Universität Innsbruck, prof. dr. Helmuth Frisch, de la Universitatea din Bochum, prof. dr. Pere Joan i Tous și prof. dr. Heike Nottebaum din Konstanz (Germania).

♦♦♦

IN MEMORIAM

Institutul A. Philippide resimte ca o pierdere importantă pentru știința românească dispariția unor valoroși și pasionați cercetători, animatori și formatori de școală de istorie literară, lingvistică și filologie.

Dr. Alexandru Teodorescu (1926–2000), absolvent și doctor al Facultății de Litere și Filosofie a Universității „Al. I. Cuza” din Iași, a făcut parte, încă de la înființare, din colectivul de cercetători ai Departamentului de istorie literară, pe care l-a condus între anii 1970 și 1994. Din 1970 și până în 1975 a fost director al Institutului. S-a făcut cunoscut prin cercetări de istorie literară și prin studii dedicate relațiilor dintre literatura cultă și literatura populară (v. *Blaga și cultura populară românească*, 1983). A fost unul dintre autorii *Dicționarului literaturii române de la origini până la 1900* (1979) și membru în comitetul de coordonare al acestei lucrări.

Prof. univ. Gheorghe Bolocan (1925–2000) s-a distins ca slavist cu temeinică pregătire, dând prestigiu unor lucrări (DERS) și publicații precum „Studii de slavistică” și „Romanoslavica”, prin colaborări și coordonare redacțională. În ultimele trei decenii de activitate s-a remarcat prin energia și pasiunea cu care a stimulat, organizat și finalizat importante cercetări de antroponimie și toponimie, îndeosebi în zona istorică a Olteniei. Revista „Studii și cercetări de onomastică” (SCO), de la Craiova, ca și *Dicționarul toponimic al României. Oltenia* (vol. I și II) vor fi definitiv asociate cu numele celui care le-a conceput și înfăptuit, un om generos și un profesor model.

Dr. Mircea Seche (1924–2000), specialist în domeniul istoriei lexicografiei românești, cercetător științific (șef de sector) la Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan” al Academiei Române a fost colaborator, coordonator și, apoi, redactor responsabil la cele mai importante dicționare ale limbii române apărute începând din anul 1955 (DLRC, DLRM, DER, DLR, serie nouă, DEX). Este coautor al unei opere unice în lexicografia românească, *Dicționar de sinonime al limbii române* (1982). Om cu rare calități sufletești, a fost un apropiat sfătuitor și îndrumător al cercetătorilor din colectivul de lexicografie de la institutul „A. Philippide” și, pentru mulți lingviști din țară, un model de cercetător și un prieten.